

Klasa: 004-01/10-04/02

Urbroj: 5030109-11-1

Zagreb, 7. siječnja 2011.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o Nacionalnom preventivnom mehanizmu za sprečavanje mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst) i članka 129. u vezi sa člankom 151. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o Nacionalnom preventivnom mehanizmu za sprečavanje mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, te mr. sc. Zorana Pičuljana, Tatijanu Vučetić i Damira Kontreca, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa.

PREDSJEDNICA

Jadranka Kosor, dipl. iur.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O NACIONALNOM PREVENTIVNOM
MEHANIZMU ZA SPREČAVANJE MUČENJA I DRUGIH OKRUTNIH,
NELJUDSKIH ILI PONIŽAVAJUĆIH POSTUPAKA ILI KAŽNJAVANJA**

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O NACIONALNOM PREVENTIVNOM MEHANIZMU ZA SPREČAVANJE MUČENJA I DRUGIH OKRUTNIH, NELJUDSKIH ILI PONIŽAVAJUĆIH POSTUPAKA ILI KAŽNJAVANJA

Članak 1.

Ovim Zakonom određuje se tijelo nadležno za obavljanje poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma za sprečavanje mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja (u daljnjem tekstu: Nacionalni preventivni mehanizam) sukladno Fakultativnom protokolu uz Konvenciju protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 2/2005, u daljnjem tekstu: Fakultativni protokol).

Članak 2.

(1) Poslove Nacionalnog preventivnog mehanizma obavljaju pučki pravobranitelj i osobe iz Ureda pučkog pravobranitelja koje on za to ovlasti zajedno s dva predstavnika udruga registriranih za obavljanje djelatnosti iz područja zaštite ljudskih prava i dva predstavnika akademske zajednice.

(2) Predstavnike iz stavka 1. ovog članka, osim osoba koje sam ovlašćuje, pučki pravobranitelj imenuje na prijedlog udruga registriranih za obavljanje djelatnosti iz područja zaštite ljudskih prava odnosno visokih učilišta temeljem javnog poziva.

(3) U obavljanju poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma pučki pravobranitelj po potrebi uključuje i druge neovisne stručnjake sukladno članku 18. stavku 2. Fakultativnog protokola.

Članak 3.

(1) Poslovi Nacionalnog preventivnog mehanizma su:

- redoviti obilasci mjesta u kojima se nalaze ili bi se mogle nalaziti osobe lišene slobode radi jačanja njihove zaštite od mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja,
- davanje preporuka nadležnim tijelima vlasti i ustanovama radi poboljšavanja postupanja prema osobama lišenim slobode i uvjeta u kojima se one nalaze radi sprečavanja mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja,
- davanje prijedloga i primjedbi na zakone i druge propise, te nacрте zakona i drugih propisa radi promicanja zaštite osoba lišenih slobode od mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja,
- suradnja s Pododborom Ujedinjenih naroda za sprečavanje mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja (u daljnjem tekstu: Pododbor za sprečavanje mučenja), slanje informacija i sastajanje s Pododborom za sprečavanje mučenja.

(2) Osobama lišenim slobode u smislu ovoga Zakona smatraju se osobe kojima je određeno bilo kakvo zadržavanje, zatvaranje ili smještaj u mjesto pod javnim nadzorom i koje to mjesto ne smiju napustiti po svojoj volji.

Članak 4.

U obavljanju poslova iz članka 3. stavka 1. alineje 1. ovog Zakona uz pučkog pravobranitelja ili ovlaštene osobe iz Ureda pučkog pravobranitelja obavezno sudjeluje najmanje jedan predstavnik udruga registriranih za obavljanje djelatnosti iz područja zaštite ljudskih prava ili jedan predstavnik akademske zajednice iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 5.

Osobe koje sudjeluju u obavljanju poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma imaju ovlasti:

- nenajavljenih obilazaka tijela ili ustanova te pregleda prostorija u kojima se nalaze osobe lišene slobode,
- slobodnog pristupa podacima o tijelima i ustanovama u kojima se nalaze osobe lišene slobode,
- slobodnog pristupa podacima o broju osoba lišenih slobode u tijelu ili ustanovi koja se obilazi,
- slobodnog pristupa svim podacima o postupanju s osobama lišenim slobode u skladu sa zakonom,
- razgovarati s osobama lišenim slobode po slobodnom izboru i bez nazočnosti službenika tijela ili ustanove koja se obilazi,
- razgovarati s drugim osobama koje im mogu dati odgovarajuće informacije vezane uz sumnju na kršenje ljudskih prava postupanjem u tijelu ili ustanovi koja se obilazi.

Članak 6.

Pučki pravobranitelj propisuje način rada Nacionalnog preventivnog mehanizma.

Članak 7.

Osobe koje sudjeluju u obavljanju poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma dužne su čuvati kao tajnu osobne podatke o osobama lišenim slobode koje su saznale u obavljanju poslova.

Članak 8.

(1) O obavljenom obilasku iz članka 3. stavka 1. alineje 1. ovoga Zakona sastavlja se zapisnik koji potpisuju sve osobe koje su sudjelovale pri obilasku.

(2) Pučki pravobranitelj će, temeljem zapisnika iz stavka 1. ovog članka, o svakom obilasku sastaviti izvješće koje se dostavlja tijelu ili ustanovi u kojem je obilazak obavljen, a u slučaju utvrđenih nepravilnosti i tijelu nadležnom za nadzor tijela ili ustanove u kojem je obilazak obavljen.

(3) O utvrđenim slučajevima mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja pučki pravobranitelj upozorava i daje preporuke tijelu ili ustanovi u kojoj je takva povreda utvrđena. Tijelo ili ustanova u kojoj je povreda utvrđena dužna je u roku utvrđenom u izvješću poduzeti mjere povodom upozorenja ili preporuke pučkog

pravobranitelja te o poduzetim mjerama bez odlaganja izvijestiti pučkog pravobranitelja. Ako tijelo ili ustanova ne postupi u propisanom roku u skladu s traženjem pučkog pravobranitelja ili ne postupi po njegovim preporukama, pučki pravobranitelj će o tome obavijestiti Hrvatski sabor.

(4) Osobe koje sudjeluju u obavljanju poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma ovlaštene su po dostavljenom izvješću poduzeti kontrolni pregled tijela ili ustanove u kojoj su utvrđeni slučajevi mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja.

Članak 9.

Pučki pravobranitelj izrađuje i objavljuje godišnje izvješće o obavljanju poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma te ga dostavlja Hrvatskom saboru do 1. srpnja tekuće godine za prethodnu godinu.

Članak 10.

Sredstva za obavljanje poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma osiguravaju se u državnom proračunu na posebnoj stavci unutar proračuna Ureda pučkog pravobranitelja.

Članak 11.

(1) Predstavnicima udruga registriranih za obavljanje djelatnosti iz područja zaštite ljudskih prava i akademske zajednice iz članka 2. stavka 1. te neovisni stručnjaci iz članka 2. stavka 3. ovoga Zakona imaju pravo na primjerenu naknadu za obavljanje poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma.

(2) Visinu naknade iz stavka 1. ovog članka određuje pučki pravobranitelj posebnom odlukom.

Članak 12.

Pučki pravobranitelj donijet će propis iz članka 6. ovoga Zakona u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 13.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE DONOSI I PITANJA KOJA SE UREĐUJU OVIM ZAKONOM

Fakultativni protokol uz Konvenciju protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 2/2005, u daljnjem tekstu: Fakultativni protokol) stupio je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 22. lipnja 2006. godine (Narodne novine, broj 3/2007). Prema članku 17. Fakultativnog protokola država stranka je u obvezi imenovati ili osnovati, najkasnije u roku od jedne godine nakon stupanja Fakultativnog protokola na snagu ili njegove ratifikacije ili pristupanja, jedan ili nekoliko nezavisnih nacionalnih mehanizama za sprečavanje mučenja na nacionalnoj razini. Prema članku 24. Fakultativnog protokola države stranke mogu nakon ratifikacije dati izjavu kojom odgađaju provedbu svojih obveza u dijelu koji se odnosi na osnivanje nacionalnih mehanizama za sprečavanje mučenja ili međunarodnih mehanizama na rok od najviše tri godine.

Republika Hrvatska do danas nije osnovala Nacionalni preventivni mehanizam za sprečavanje mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja (u daljnjem tekstu: Nacionalni preventivni mehanizam) ili imenovala neko od postojećih tijela tim mehanizmom, niti je dala izjavu o odgodi primjene dijela Fakultativnog protokola koji se odnosi na osnivanje (imenovanje) Nacionalnog preventivnog mehanizma. Slijedom toga, Republika Hrvatska do danas nije ispunila preuzetu međunarodnu obvezu u pogledu osnivanja (imenovanja) tijela sukladno Fakultativnom protokolu, a radi osiguranja djelotvorne prevencije i jačanja zaštite od mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja osoba lišenih slobode.

Obzirom na navedeno predlagatelj je pristupio izradi Prijedloga zakona o Nacionalnom preventivnom mehanizmu za sprečavanje mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja kako bi se odredilo tijelo koje će u Republici Hrvatskoj obavljati poslove Nacionalnog preventivnog mehanizma te definirale zadaće i ovlasti istoga, sukladno Fakultativnom protokolu. Ovim Zakonom Republika Hrvatska ispunjava obvezu koju je preuzela potpisivanjem Fakultativnog protokola.

II. OBJAŠNENJE POJEDINIH ODREDBI

U članku 1. Prijedloga zakona o Nacionalnom preventivnom mehanizmu za sprečavanje mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona) određuje se tijelo nadležno za obavljanje poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma sukladno Fakultativnom protokolu.

U članku 2. Prijedloga zakona određuje se da poslove Nacionalnog preventivnog mehanizma obavljaju pučki pravobranitelj i osobe iz Ureda pučkog pravobranitelja koje on za to ovlasti zajedno s dva predstavnika udruga registriranih za obavljanje djelatnosti iz područja zaštite ljudskih prava i dva predstavnika akademske zajednice. Ovakav model poznat je u velikom broju europskih zemalja, npr. Sloveniji, Češkoj, Španjolskoj, Danskoj, Švedskoj, Estoniji, Makedoniji i dr. U stavku 3. propisana je mogućnost da pučki pravobranitelj u obavljanju poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma, kada su za to potrebne posebne sposobnosti i stručno znanje, može uključiti i druge neovisne stručnjake, sukladno članku 18. stavku 2. Fakultativnog protokola. Na opisani način nastoji se sukladno članku 18. stavku 1. Fakultativnog protokola osigurati funkcionalna neovisnost, transparentnost i stručnost u obavljanju poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma. Člankom 2. stavkom 2. Prijedloga zakona propisuje se da predstavnike udruga registriranih za obavljanje djelatnosti iz područja zaštite ljudskih prava i akademske zajednice, koji zajedno s pučkim pravobraniteljem sudjeluju u obavljanju poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma, imenuje pučki pravobranitelj i to na prijedlog udruga registriranih za obavljanje djelatnosti iz područja zaštite ljudskih prava odnosno visokih učilišta temeljem javnog poziva.

U članku 3. Prijedloga zakona uređuju se poslovi Nacionalnog preventivnog mehanizma sukladno članku 19. Fakultativnog protokola. Naime, nacionalni preventivni mehanizmi trebaju imati osigurane minimalne ovlasti da redovito ispituju postupke prema osobama lišenim slobode u mjestima pritvora radi jačanja njihove zaštite od mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja, zbog čega su kao posao Nacionalnog preventivnog mehanizma određeni redoviti obilasci mjesta u kojima se nalaze ili bi se mogle nalaziti osobe lišene slobode radi jačanja njihove zaštite od mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja. Važno je naglasiti potrebu redovitosti obilazaka mjesta u kojima se nalaze osobe lišene slobode kako bi se osiguralo kontinuirano praćenje kao uvjet djelotvornog sprečavanja postupaka mučenja, okrutnih i neljudskih postupanja ili kažnjavanja te jačanja zaštite od takvih postupaka osoba lišenih slobode. Osim redovitih obilazaka Nacionalni preventivni mehanizam može, po potrebi, poduzimati i nenajavljene obilaske tijela ili ustanova odnosno prostorija u kojima se nalaze osobe lišene slobode, sve u svrhu jačanja prevencije osoba lišenih slobode od postupaka mučenja i neljudskih ili ponižavajućih radnji i postupaka. Posao Nacionalnog preventivnog mehanizma jest, nadalje, davanje preporuka nadležnim tijelima vlasti i ustanovama radi poboljšanja postupanja prema osobama lišenim slobode i uvjeta u kojima se one nalaze radi sprečavanja mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja. Važna zadaća Nacionalnog preventivnog mehanizma jest davanje prijedloga i primjedbi na zakone i druge propise te nacрте zakona i drugih propisa radi promicanja zaštite osoba lišenih slobode od mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja. Predviđena je i obveza suradnje Nacionalnog preventivnog mehanizma s Pododborom Ujedinjenih naroda za sprečavanje mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja (u daljnjem tekstu: Pododbor za sprečavanje mučenja). Pododbor za sprečavanje mučenja započeo je s radom u veljači 2007. godine i predstavlja jedan od mehanizama Ujedinjenih naroda usmjeren na sprečavanje mučenja i drugih vrsta nečovječnog postupanja. Pododbor za sprečavanje mučenja pomaže i savjetuje nacionalne preventivne mehanizme u jačanju zaštite osoba lišenih slobode. Članak 3. stavak 2. Prijedloga zakona, sukladno članku 4. stavku 2. Fakultativnog protokola, sadrži definiciju pojma osoba lišenih slobode određujući da se osobama lišenim slobode u smislu ovoga Zakona smatraju osobe kojima je određeno bilo kakvo zadržavanje ili zatvaranje ili smještaj u mjesto pod javnim nadzorom i koje to mjesto ne smiju napustiti po svojoj volji. Navedena mjesta su policijske postaje, pritvorske jedinice, zatvori u kojima se izvršava istražni zatvor odnosno pritvor,

zatvori i kaznionice u kojima se izvršava kazna zatvora, zatvori u kojima se izvršava kazna maloljetničkog zatvora, psihijatrijske ustanove u kojima se nalaze osobe s duševnim smetnjama i druga mjesta.

U članku 4. Prijedloga zakona propisuje se da u obavljanju poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma, a koji se odnose na redovite obilaskе mjesta u kojima se nalaze ili bi se mogle nalaziti osobe lišene slobode, obavezno uz pučkog pravobranitelja sudjeluje najmanje jedan predstavnik udruga registriranih za obavljanje djelatnosti iz područja zaštite ljudskih prava ili jedan predstavnik akademske zajednice.

U članku 5. Prijedloga zakona propisane su ovlasti koje za obavljanje poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma, kao garanciju zaštite u obavljanju poslova, imaju osobe koje sudjeluju u obavljanju poslova, a sukladno članku 19. alineja a) i članku 20. Fakultativnog protokola. U cilju sprečavanja i jačanja zaštite od mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja osoba lišenih slobode osobe koje sudjeluju u obavljanju poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma imaju ovlasti da vrše nenajavljene obilaskе tijela ili ustanova te preglede prostorija u kojima se nalaze osobe lišene slobode (dakle, obilaskе ne samo svih pritvorskih jedinica, već i pregled svih prostorija ili objekata unutar takvih jedinica, kao što su na primjer: stambene prostorije, samice, dvorišta, prostori za vježbanje, kuhinje, radionice, obrazovni kapaciteti, medicinski kapaciteti i dr). Osobe, nadalje, imaju ovlast slobodnog pristupa podacima o tijelima i ustanovama u kojima se nalaze osobe lišene slobode, slobodnog pristupa podacima o broju osoba lišenih slobode u tijelu ili ustanovi koja se obilazi, slobodnog pristupa svim podacima o postupanju s osobama lišenim slobode u skladu sa zakonom, razgovarati sa osobama lišenim slobode po slobodnom izboru i bez nazočnosti službenika tijela ili ustanove koja se obilazi, razgovarati s drugim osobama koje im mogu dati relevantne informacije vezane uz sumnju na kršenje ljudskih prava postupanjem u tijelu ili ustanovi koja se obilazi. Propisivanjem navedenih ovlasti nastoji se osigurati Nacionalnom preventivnom mehanizmu obavljanje poslova i zadataka određenih Fakultativnim protokolom.

U članku 6. Prijedloga zakona predviđeno je da će pučki pravobranitelj propisati način obavljanja poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma posebnim propisom.

U članku 7. Prijedloga zakona propisana je obveza osoba koje sudjeluju u obavljanju poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma da čuvaju kao tajnu osobne podatke o osobama lišenim slobode koje su saznale u obavljanju poslova. Navedena odredba jamči zaštitu osobnih podataka osoba lišenih slobode, a sačinjena je u skladu sa člankom 21. stavkom 2. Fakultativnog protokola, koji određuje da su povjerljive informacije koje prikupe nacionalni preventivni mehanizmi povlaštene.

U članku 8. stavku 1. Prijedloga zakona određeno je da se o svakom obilasku mjesta u kojima se nalaze ili bi se mogle nalaziti osobe lišene slobode, radi jačanja njihove zaštite od mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja, sačinjava zapisnik koji potpisuju sve osobe koje su sudjelovale pri provedenom obilasku. Na temelju tog zapisnika pučki pravobranitelj potom sastavlja izvješće koje se dostavlja tijelu ili ustanovi u kojoj je obilazak obavljen. U slučaju utvrđenih nepravilnosti izvješće pučkog pravobranitelja se dostavlja i tijelu nadležnom za nadzor tijela ili ustanove u kojoj je obilazak obavljen. Pučki pravobranitelj upozorava i daje preporuke tijelu ili ustanovi u kojoj su utvrđeni slučajevi mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja. Tijelo ili ustanova u kojoj je povreda utvrđena dužna je u roku utvrđenom u

izvješću poduzeti mjere povodom upozorenja ili preporuke pučkog pravobranitelja te o poduzetim mjerama bez odlaganja izvijestiti pučkog pravobranitelja. Ako tijelo ili ustanova ne postupi u propisanom roku u skladu s traženjem pučkog pravobranitelja ili ne postupi po njegovim preporukama, pučki pravobranitelj će o tome obavijestiti Hrvatski sabor. U stavku 4. je predviđeno poduzimanje kontrolnih pregleda tijela odnosno ustanova u kojima su utvrđeni slučajevi mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja, a radi kontrole poduzetih mjera na otklanjanju utvrđenih nedostataka i nepravilnosti.

U članku 9. Prijedloga zakona propisana je obveza pučkog pravobranitelja da izrađuje i objavljuje godišnje izvješće o obavljanju poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma te da ga dostavlja Hrvatskom saboru do 1. srpnja tekuće godine za prethodnu godinu. Navedeno je u skladu s odredbom članka 23. Fakultativnog protokola prema kojem je potrebno objavljivati i distribuirati godišnja izvješća nacionalnih preventivnih mehanizama.

U članku 10. Prijedloga zakona određuje se način financiranja rada Nacionalnog preventivnog mehanizma. Naime, Nacionalnom preventivnom mehanizmu moraju se osigurati sredstva za funkcioniranje u državnom proračunu na posebnoj stavci unutar proračuna Ureda pučkog pravobranitelja. Navedenim se nastoji osigurati operativna autonomija i neovisnost u radu i odlučivanju Nacionalnog preventivnog mehanizma.

U članku 11. Prijedloga zakona određuje se da predstavnici udruga registriranih za obavljanje djelatnosti iz područja zaštite ljudskih prava i akademske zajednice, kao i neovisni stručnjaci, imaju pravo na primjerenu naknadu za svoj rad u Nacionalnom preventivnom mehanizmu. Visina naknade bit će određena posebnom odlukom koju će donijeti pučki pravobranitelj.

Članak 12. Prijedloga određuje da će pučki pravobranitelj u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti provedbeni propis kojim će regulirati način obavljanja poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma.

Članak 13. Prijedloga određuje da Zakon o nacionalnom preventivnom mehanizmu za sprečavanje mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama. Naime, za primjenu Zakona potrebno je osigurati određene preduvjete, donijeti provedbeni propis o načinu rada Nacionalnog preventivnog mehanizma, imenovati predstavnike udruga registriranih za obavljanje djelatnosti iz područja zaštite ljudskih prava i akademske zajednice koji su, uz pučkog pravobranitelja, obvezni sudionici u obavljanju poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma, kao i osigurati financijska sredstva u državnom proračunu radi obavljanja ovim Prijedlogom određenih poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona bit će potrebna minimalna sredstva u iznosu od po 100.000,00 kuna u 2011. i 2012. godini za osiguranje troškova rada i primjerene naknade predstavnicima udruga registriranih za obavljanje djelatnosti iz područja zaštite ljudskih prava, predstavnicima akademske zajednice te neovisnim stručnjacima. Sredstva će se osigurati u državnom proračunu za 2011. i 2012. godinu.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U odnosu na tekst Prijedloga zakona koji je bio na prvom čitanju u Hrvatskom saboru u Konačnom prijedlogu nastale su određene razlike kao posljedica uvažavanja prijedloga i mišljenja kluba zastupnika HNS-a i HSU-a.

Prihvaćen je prijedlog Odbora za zakonodavstvo Hrvatskog sabora o iznalaženju boljeg pojmovnog skupa za postupke, uvjete i metode sprečavanja mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja nego što je to Nacionalni mehanizam za sprečavanje mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja. Sukladno članku 3. Fakultativnog protokola isto tijelo naziva se Nacionalni preventivni mehanizam za sprečavanje mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja. U skladu s time, izmijenjen je i naziv ovoga Zakona.

U članku 7. precizirano je da osobe koje sudjeluju u obavljanju poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma čuvaju kao tajnu ne sve, već osobne podatke o osobama lišenim slobode koje su saznale u obavljanju poslova. Navedena odredba jamči zaštitu osobnih podataka osoba lišenih slobode, a sačinjena je u skladu sa člankom 21. stavkom 2. Fakultativnog protokola.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJA SU DANA NA PRIJEDLOG ZAKONA A KOJA PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO

U odnosu na članak 3. nije prihvaćen prijedlog kluba zastupnika HNS-a i HSU-a da se propiše koliko često je Nacionalni preventivni mehanizam dužan slati izvješća o svom radu Pododboru za sprečavanje mučenja. Naime, Fakultativnim protokolom nije predviđena obveza država stranaka da šalju izvješća o radu Pododboru za sprečavanje mučenja. Fakultativni protokol predviđa jedino da će države stranke osigurati nacionalnim preventivnim mehanizmima kontaktiranje s Pododborom za sprečavanje, slanje informacija i sastajanje s Pododborom. Nadalje, člankom 12. Fakultativnog protokola predviđeno je da se države stranke, kako bi se omogućilo da Pododbor za sprečavanje ispuni svoj mandat, obvezuju: a) primiti Pododbor za sprečavanje na svom državnom području i omogućiti mu pristup mjestima pritvora u skladu sa Fakultativnim protokolom, b) Pododboru za sprečavanje osigurati sve relevantne informacije koje će možda trebati kako bi procijenio potrebe i mjere koje se moraju primijeniti za jačanje zaštite osoba lišenih slobode od mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja, c) ohrabriti i olakšati kontakte između Pododbora za sprečavanje i nacionalnih preventivnih mehanizama, d) ispitati preporuke Pododbora za sprečavanje i sudjelovati u razmjeni mišljenja s njime u vezi s mogućim mjerama za provedbu.